ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 238. TWO SECTIONS (SECTION 1) ЦЕНТІВ 20 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1975 No. 238. VOL. LXXXII.

МОЙНІГЕН В ОН ЦИТУВАВ САХАРОВА, МАЛІК ДЕМОНСТРАТИВНО ВИЙШОВ ЗІ ЗАЛІ НАРАД

Об'єднані Нації, Н.Й. — У середу, 17 грудня, безпосередньо перед закінченням сесії 30-ої Генеральної Асамблеї ОН, амбасадор ЗСА Деніел Мойніген у своїй промові цитував совєтського академіка-дисидента Андрея Сахарова в справі амнестії для політв'язнів у всіх країнах світу, хоча совєтський амбасадор Яков Малік ще перед промовою вимагав, щоб Мойніген усунув цю цитату. Малік твердив, що Сахаров, нагороджений цьогорічною Нобелівською премією миру, „є ворогом совєтського народу". Мойніген відкинув вимогу Маліка і совєтський амбасадор вийшов із залі Генеральної Асамблеї. Деніель Мойніген цитував академіка Сахарова в контексті забезпечення людських прав, заявляючи, що той Нобелівський лавреат надіється, що остаточно в світі запанують мир і пошанування людських прав. Американський амбасадор прочитав вислів Сахарова про те, що найпевнішим знаком, що мир і пошанування людських прав таки в майбутньому запанують, була б загальна амнестія для всіх політичних в'язнів у всіх країнах світу і що „змагання за загальну політичну амнестію є змаганням за майбутність людства".

Амбасадор Мойніген також пригадав, що під час нарад 30-ої Генеральної Асамблеї ОН делегація ЗСА була внесла резолюцію про загальну амнестію для політичних в'язнів, але опісля відкликала цю резолюцію, бо комуністичні держави та країни „третього світу" плянували включити до резолюції такі додатки, які цілком змінили б її значення. Мойніген заявив, що ЗСА плянують ще раз внести цю резолюцію на наступній сесії Генеральної Асамблеї.

Совєтський амбасадор Малік одержав текст промови Мойнігена ще перед її виголошенням і пів години перед виступом американського амбасадора зажадав усунення слів Сахарова. Малік правдоподібно одержав текст від одного з кореспондентів.

Д-Р ТЕОДОЗІЙ ДОБЖАНСЬКИЙ, ДІЙСНИЙ ЧЛЕН УВАН, ПОМЕР У КАЛІФОРНІЇ

Дейвіс, Каліфорнія. — В четвер, 18-го грудня 1975 р., помер тут на 75 році життя д-р Теодозій Григорович Добжанський, світової слави генетик, дійсний член УВАН в ЗСА, член Академії Наук ЗСА, Філософського Товариства, Королівської Шведської Академії, Королівської Данської Академії, Англійського Королівського Товариства та член багатох інших Академій і наукових установ. Проф. д-р Т. Добжанський був автором багатьох наукових творів з ділянки генетики, філософії і біології, був професором Колюмбійського та багатьох інших американських університетів.

Проф. д-р Т. Добжанський

Проф. д-р Т. Добжанський народився 25-го січня 1900 р. в Немирові, студював в Києві, де в 1921 р одержав диплом закінчення студій. В пізніших роках 1924-1927 викладав генетику на університеті в Ленінграді. В 1927 р. через Середню Азію д-р Т. Добжанський переїхав до ЗСА, студіював і працював на Колюмбійському університеті, а після переїзду до Каліфорнії вроках 1929-30 став асистентом, а опісля професором генетичних наук в Каліфорнійському Інституті Технології. В роках 1940-1962 він знову повернувся до Колюмбійського університету, а в 1962-1971 був професором Рокефеллівського Інституту. В 1965 р. д-р Т. Добжанський був серед тих нечисленних професорів, які одержали високе відзначення від президента Ліндона Б. Джонсона, „Національну Медалю Наук". В 1953 р. Т. Добжанський на науковій конвенції в Гамбургу гостро критикував за „фальшиву науку" совєтського професора Т. Д. Лисенка і виступив в обороні тих совєтських науковців, які, не зважаючи на терор, обороняли чисту науку. Проф. Т. Добжанський мав 18 почесних докторатів з різних університетів у світі.

Покійний осиротив дочку Софію, замужню Ков,

Помер д-р Олександер Саноцький, визначний союзовий і громадський діяч Брукліну

До головної Канцелярії УНСоюзу наспіла сумна вістка, що в четвер, 18-го грудня ц.р., помер ненадійно в Брукліні на 65-ому році життя д-р Олександер Саноцький, визначний союзовий і громадський діяч Брукліну та метрополії Ню Йорку.

Д-р Олександер Саноцький народився в 1911-ому році в Надвірній, Західня Україна, закінчив студії права із ступенем магістра і політичних наук з докторатом. По приїзді до ЗСА відразу включився в громадську і союзову працю. Від 1957-го року був секретарем 158-го Відділу УНСоюзу, Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Брукліні. Покійний був теж відданим організатором членства до УНСоюзу і невтомним працівником в місцевій бруклинській громаді. Осиротив дружину Емілію та доні Уляну Марію і Оксану Олександру, як також місцеву союзову і цілу українську громаду.

Панахиди будуть відправлені в суботу, 20-го грудня, о год. 7-ій вечором в похоронному заведенні Сенка при 213 Бедфорд евеню в Брукліні, як також в неділю і понеділок о год. 7.30 вечором в цьому ж заведенні. Похорон у вівторок, 23-го грудня з церкви св. Духа на український православн и й цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

В ІРВІНГТОНІ ПОМЕР ЮРІЙ КІҐІЧАК

З Ірвінгтону інформують, що там у четвер, 18-го грудня 1975 р., помер на 72-му році життя бл.п. Юрій Кіґічак, член УНСоюзу у Відділі 133. Панахида була заповіджена на п'ятницю, 19-го грудня ц.р., в похоронному заведенні Литвин і Литвин, о год. 8-ій вечора, а похорон в суботу, 20-го грудня о год. 9-ій рано, з цього ж заведення до церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Покійний осиротив дружину Ольгу з Лопатяків, дочку Надію з родиною, два сини — Ігоря і д-ра Юрія з родинами, брата Андрія і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні.

У ПАМ'ЯТЬ БЛ.П. ПРОФ. Д-РА МИКОЛИ ЧУБАТОГО

Ню Йорк. — Заходом Українського Католицького Об'єднання „Обнова" буде відправлена тут в церкві св. Юрія в п'ятницю, 26-го грудня ц.р. о год. 8.30 ранком заупокійна св. Літургія за душу бл.п. проф. д-ра Миколи Чубатого, основника Українського Католицького Академічного Сеньйорату „Обнова" у Львові.

НАГОРОДИЛИ УКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ

Торонто. — На престижевому конкурсі графічного першенства з-поміж книжок, виданих в 1975 р. з ділянки молодіжної літератури, першу нагороду за артистичне оформлення книжки „Летючий Корабель та інші чарівні українські народні казки" признано видавництву Райнгарт і Вінстон в Торонті. Книжку казок видала Централя Комітету Українок Канади. В конкурсі брали участь видавництва Канади, ЗСА і Мехіко. Згадану книжку українських казок в англійській мові в ціні 5.82 за примірник можна ще замовити, пишучи на адресу: Holt Rinehart & Winston of Canada, 55 Horner Ave., Toronto, Ont. (Attn. Mrs. E. Gubbins).

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПІДТРИМАЛА ПРЕЗИДЕНТСЬКЕ „ВЕТО" В СПРАВІ ПОДАТКІВ

Вашінгтон. — У четвер, 18 грудня, Палата Репрезентантів не зуміла уневажнити „вето", накладене президентом Джералдом Фордом день раніше на законопроєкт, який пропонував продовжити зменшення у федеральних податках на 1976-ий рік, бо за уневажненням „вето" голосували 265 конгресменів, а проти 157, тобто бракувало 17 голосів до потрібної більшости двох третіх законодавців. Законопроєкт пропонував, щоб в 1976-му році податки індивідуальних платників і корпорацій були зменшені на 16.8 більйона долярів, подібно як це було в 1975-му році, але Президент наклав „вето" бо вважає, що Конгрес не в той самий час повинен був проголосувати зменшення у видатках федерального уряду, щоб запобігти новому зростові інфляції в ЗСА.

Тому що речники Білого Дому і Конгресу заявляють, що наразі немає вигляду на полагодження цієї справи компромісом, існує серйозна загроза, що з початком наступного місяця податки всіх індивідуальних платників і корпорацій зростуть. Однак, лідери Демократичних більшостей в обох Палатах Конгресу рішили, що Конгрес не відійде на свою річну Різдвяну відпустку, яка мала розпочатися в кінці цього тижня, на випадок зміни в становищі президента Форда, хоч демократичні законодавці мають малу надію, що Президент може погодитися не настоювати на тім, щоб законодавці проголосували зменшення у видатках уряду на фіскальний рік 1977, який розпочнеться 1-го жовтня 1976-го року. Демократи твердять, що вони не можуть вже тепер погоджуватися на обмеження у видатках, бо ще навіть не знають як виглядатиме бюджет на наступний фіскальний рік.

Ні Білий Дім, ані Конгрес не хочуть, щоб податки зросли в 1976-му році, бо це може викликати незадоволення серед виборців, а також погіршити економіку країни, яка щойно недавно вийшла із серйозної економічної рецесії.

Перестерігають перед совєтськими підслухами

Вашінгтон. — Відомі колюмністи Джек Андерсон і Лес Віттен опублікували в газеті „Вашінгтон Пост" з 17-го грудня ц. р. свого роду перестрогу, кажучи, що, наприклад, в 1973 році урядовці Федерального Бюра Інвестигації відкрили були в приміщенні Конгресу дуже добре замасковані підслухові апарати, заінстальовані там агентами совєтської розвідки. Апарати знаходились в залі, в якій постійно засідав Конгресовий Комітет для розгляду міжнародних проблем та який свого часу нераз слухав численних свідків, серед них високих урядовців Державного Департаменту, Пентагону тощо. Централя Еф-Бі-Ай покищо не зайняла становища до повідомлення згада н и х колюмністів.

Українські ветерани засвітять ялинку перед УНДомом в Ню Йорку

Ню Йорк. — Цієї суботи, 20-го грудня, відбудеться тут заходами Комітету Українських і Українсько - Американських Ветеранських Організацій, церемонія засвічення ялинки перед Українським Народним Домом при 2-ій евеню о год. 6-ій вечором. Прибрана кольоровими світлами 16 стіп висока ялинка буде в тому часі виставлена на хідинку біля УНДому і засвічена при співі українських колядок, що їх співатимуть усі присутні на цій урочистості. Підготовкою цієї церемонії займаються персонально лейтенант нюйоркської поліції Ґеррі Полчі і адв. Волтер Стек. Організатори запрошують до участи всіх українців Великого Ню Йорку.

Питомці Богословської семінарії у Вашінґтоні допомагають громаді, влаштували Миколаївське свято

Вашінгтон (Н. Н.) — Столична українська громада відкрила у своєму середовищі новий людський ресурс — питомців Богословської Семінарії святого Йосафата. Цього року вони написали і поставили для місцевої Школи Українознавства оригінальну п'єсу на три дії: „Відвідини святого Отця Миколая".

Постановка була здійснена в сучасних строях: ангели були одягнені в білі светри; чорти — в скіряні чорні куртки, чорні штани, темні окуляри на очах. Св. Отець Николай (ролю якого зіграв диякон мгр Іван Терлецький) був в єпископських ризах.

Сюжет п'єси був „злюкализований" до вашінгтонської Школи Українознавства: чортик підмовляв дітей, що їм не треба ходити до цієї школи, бо, мовляв, кому здалась українська мова, географія, історія чи культура. Він також пошкодив „небесний поїзд", що Николай не міг привезти дітям дарунків. Знову ж старший ангел в „небесній канцелярії" бідкався, що нинішні молодші ангели більш зацікавлені в розвагах ніж в роботі над дарунками. Очевидно, як це звичайно буває в того роду п'єсах, все закінчилось щасливо: Николай привіз дарунки, а переконування чортиків виявились безуспішними.

Учителька другої кляси вашінгтонської школи, Ірина Ясінська, запропонувала питомцям поставити цього-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКА РІЗДВЯНА ПРОГРАМА НА ТЕЛЕБАЧЕННІ В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — В неділю, 21-го грудня ц. р. о год. 3-ій по полудні та в неділю, 4-го січня 1976 р. о год. 3-ій, 5-ій канал телевізійної станції передаватиме тут українську різдвяну програму, що її приготовив Роман Касараба. Співають чоловічий, жіночий і мішаний хори „Дніпро" під диригентурою Євгена Садовського. Відповідне святочне слово скаже проф. д-р Ярема Раковський; мистецька ілюстрація картинами Ірися Козбур. Ця сама авдиція буде передаватися телевізійними станціями в Колюмбус, Огайо, і в Піттсбургу та Ірі в Пенсильванії.

Ніна Буковська розпачливо змагається за життя ув'язненого сина

Ню Йорк. — Російський „Самвидав" інформує, що Ніна Буковська, мати засудженого совєтським судом на довготермінове ув'язнення за оборону людських прав в СССР Володимира Буковського, у розпачливому листі, який вона надіслала на адреси Міжнародної Амнестії в Ню Йорку і Організації Прав Людини у Франкфурті, Німеччина, просить людей доброї волі на Заході виступити в обороні її сина, який, згідно з текстом листа, зовсім втратив здоров'я і крім тяжкої серцевої хвороби, ревмокардиту, яку він набув на довголітній каторжній праці в концтаборах, тепер хворіє ще на печінку, ульхус грубої кишки і недугу очей. Не дивлячись на це, — пишеться далі в листі Ніни Буковської, — її сина, хворого і вимученого, заставляють працювати на тяжких роботах, а коли він відмовився, його почали мучити голодом. Адміністрація Владимірської тюрми покарала його суворим режимом з харчуванням, що складається із куска хліба, соленої риби, квасної капусти і 5 грамів марґарини, чого він і так не може їсти, бо згадані харчі викликають страшні болі шлунка. Ніна Буковська просить згадані організації розголосити справу Володимира Буковського і звернутись також до совєтських чинників та до „самого" генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва з проханням за- перестати тероризувати її сина, не нищити його життя і випустити хворого на волю.

Ніна Буковська повідомляє про інший випадок знущання над людиною в Совєтському Союзі: тому, що син відмовився працювати в тюрмі, за це покарали також її. Урядові чинники стягають з її старечої пенсії на „удержання сина в тюрмі". Досі, — пише Н. Буковська, — вона вже заплатила 72 рублі. При тому довідалася, що вдержання в'язня на „суворому режимі" виносить 7.50 місячно, тобто для в'язня припадає на день 25 копійок. Сума, яка залишається, йде на вдержання робітників і урядовців КГБ. Щоб рятувати сина, Ніна Буковська просила в листі міністра внутрішніх справ Н. А. Щелокова „щоб вона годиться вплачувати більшу суму, щоб тільки її син не вмер з голоду, але досі не одержала жадної відповіді.

Український Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення в Міннесоті визнаний стейтом, розгортає активність

Міннеаполіс, Минн. (Н.Н.). — Вже від кількох місяців працює в Міннеаполісі громадський комітет для відзначення 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення.

Комітет, в склад якого входять 36 представників місцевої української громади, очолює Екзекутива в складі: д-р Михайло Козак — голова, д-р Анатолій Лисий — заступник голови, Леся Лупій і Христина Тащук — секретарі, Микола Кушнір — скарбник, Володимир Сеник — координатор молоді, мгр Люба Менджега — УККА. Почесними членами Комітету є парохи українських церков в Твін Сіті, Чізголмі і сеньйор української громади, професор Александер Грановський.

Комітет вже поробив багато заходів, щоби участь українців Міннесоти в цих святкуваннях була широка і найбільш репрезентативна. Першим важливим успіхом було те, що Комісія Стейту Міннесоти для Відзначення 200-річчя Американської Революції, визнала Український Комітет за рівноправного учасника стейтових святкувань цього великого ювілею американського народу. Екзекутивний директор Стейтової Комісії, пані Лоес Полларі, листом повідомила д-ра Козака, що Український Комітет є визнаний як офіційна репрезентація українців в цих святкуваннях в Міннесоті і йому дозволяється в публікаціях і спонзорованих ним імпрезах уживати федеральні і стейтові емблеми, а організовані ним імпрези будуть оголошувані в офіційних стейтових повідомленнях.

Минулого місяця, завдяки заходам голови комітету, Ансамбль Бандуристів місцевого осередку ОДУМ-у виступив на кількаразово показаній телевізійній програмі, приготованій Стейтовою Комісією для пропагування 200-річчя ЗСА.

Того самого місяця, на програмі етнічних груп, відпорічник Комітету, Микола Кушнір, з успіхом виголосив доклад про українців в Америці і їх вклад в розбудову цієї країни.

Останньо, у висліді багатьох нарад і завдяки жертвенній праці поодиноких членів громади, вже складено програму для відзначення цих роковин в 1976 році. Майже кожного місяця відбуватимуться імпрези, котрих завданням є в першу чергу, показати багатство нашої культурної спадщини, поінформувати американський загал, що українці вже 100 років є невід'ємною частиною цієї спільноти і за цей час зробили багато для її духового і фізичного росту.

В квітні 1976-го року в Міннесотському Музеї Мистецтва в Сейнт Пол відкриється виставку образотворчого мистецтва українських мистців Америки. З доручення комітету, організацією цієї виставки займається пані Надя Новицька, дружина відомого українського кінорежисера. В цьому музеї буде також показ тисяч українських писанок колекції професора Александра Грановського.

В травні наступного року відбудеться міжнаціональ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ТРАДИЦІЙНА ЯЛИНКА

Ню Йорк. — Заходами Секції Дружин Лікарів, яка діє при Українському Лікарському Товаристві, тут в суботу, 24-го січня 1976 р. о год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця, відбудеться традиційна Ялинка, у програмі якої візьмуть участь: прімабалерина Уляна Шмериковська, Олена Гентіш, пісенний гурток „Волошки" з Трентону. По програмі — товариська вечірка. Дохід призначений на добродійні цілі.

Заява американського амбасадора викликала негодування канадського уряду

Оттава. — Понад десять міністрів та інших високих службовиків канадського уряду збойкотували прощальне прийняття в честь американського амбасадора Вілліяма Портера, яке відбулося тут в понеділок, 15-го грудня, після того, як прем'єр Пієр Е. Трудо публічно опрокинув його раніші твердження, що деякі потягнення канадського уряду шкідливі для інтересів ЗСА і вимагають перевірки. Амбасадор Портер, який займатиме такий же пост в Саді Арабії, викликав бурю протестів в Канаді після його інтерв'ю минулого тижня з кореспондентами преси, радіо і телебачення. Хоча амбасадор Портер пізніше заявив, що він тільки коментував справи, що їх заторкнули репортери, він не заперечив, що настанова канадського уряду в деяких справах не йде в парі з інтересами ЗСА і видвигнув думку, що було б добре, коли б прем'єр Трудо і президент Форд відбули зустріч в найближчому часі. Специфічно, амбасадор Портер вказав на такі явища, як законодавчий проєкт оподаткування канадських підприємств, які рекламуються в американських журналах, і пляни націоналізації американських копалень поташу в провінції Саскачеван.

Виступаючи у федеральному парляменті в Оттаві рано того дня, прем'єр Трудо гостро скритикував амбасадора Портера не тільки за зміст, але й форму його тверджень, уважаючи, що вони „вийшли поза рамки дипломатичного такту". В дальшому прем'єр Трудо повідомив парлямент, що державний секретар ЗСА, Генрі Кіссинджер, заінтерпельований в цій справі міністром Алланом МекЕкеном в Парижі, заявив, що висловлені амбасадором Портером думки не є „офіційними поглядами уряду ЗСА." Прем'єр Трудо зібрав бурю оплесків, коли він в заключенні заявив, що „Канада не є колонією ЗСА."

Всупереч Державному Департаментові, який раніше апробував твердження амбасадора Портера, президент Форд у вівторок, 16 грудня, дав дозвіл заступникові пресового секретаря Вілліямові Ґрінерові подати до публічного відома коротку заяву, в якій сказано, що поміж країнами, які мають такі близькі відносини як Канада і ЗСА, мусять виринути різниці в поглядах на деякі справи. Одначе президент Форд уважає, що нема проблем поміж Канадою і ЗСА, яких не можна б розв'язати.

Вінніпеґська радіостанція заповідає різдвяні програми

Вінніпег, Манітоба. — Радіостанція Вінніпег CKJS-810 інформує, що цього грудня та в січні наступного р. передаватиме спеціяльні українські різдвяні та новорічні програми, щоб в такий спосіб обслужити коло 70 тис. канадських громадян українського походження, які проживають в околиці Вінніпегу. Казимир Станчиковський, генеральний директор радіостанції, в пресовім повідомленні інформує, що програми включатимуть колядки, щедрівки, вертепи та послання від духовних і громадських провідників української громади Вінніпегу.

Перша програма буде передавана в четвер, 25-го грудня, тобто на Різдво за новим календарем, від 11-ої год. ранку до 12.30 по полудні. Ця програма буде передавана в українській та англійській мовах, а того самого дня від 7-ої до 9-ої год. вечора проходитиме програма виключно в українській мові. 6-го січня також буде передано дві програми з нагоди Свят-Вечора, від 11-ої год. ранку до 12:30 по полудні буде надавана програма в українській та англійській мовах, а від 7-ої до 9-ої години вечора передаватиметься програма в українській мові. Опісля радіостанція передаватиме Служби Божі з українських церков, католицької та православної.

На Різдво, 7-го січня, знову будуть передавані дві програми, від 11-ої рано до 12.30 по полудні, а в 7-ій год. вечора почнеться 5-годинна передача.

На Маланку, тобто 13-го січня, в 11-ій год. вечора розпочнеться спеціяльна українська новорічна програма.

Радіостанція інформує, що професіоналісти, бізнесмени та інші матимуть змогу на цих програмах передати свої різдвяні та новорічні привіти.

В справі дальших інформацій по ці спеціяльні українські радіопрограми можна звертатися телефоном на число (204) 947-6641.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нехай знає світ...

Сьогодні вже немає в міжнародній політиці проблем, які в якійсь мірі посередньо чи безпосередньо не заторкували б великого — так мовити б — українського комплексу: колоніяльного становища України в імперському Совєтському Союзі, зловживання паперовим статусом „суверенности" т.зв. Української Радянської Соціялістичної Республіки в Об'єднаних Націях, величезної мартирології українського народу під окупаційним комуно-московським режимом та безперервних і справді героїчних змагань українського народу до волі і незалежности. Усе це на повну ширину видвигає справу того, що не відсьогодні вважається головним завданням української діяспори: поширювати правду про Україну.

Очевидно, багато дечого в цьому вже зроблено і робиться сьогодні та плянується на завтра. Ми вже подбали про випуск цілого ряду книжкових публікацій, включно з виданою старанням і коштом Українського Народного Союзу монументальною Англомовною Енциклопедією Українознавства під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича, наша студентська молодь здійснила свій сміливий задум із створенням Гарвардського Українського Наукового Центру, в цілому ряді міст наші громади поважно причинилися до започаткування і продовжування та поширювання українознавчих студій на місцевих університетах, наші акції в обороні українських політв'язнів у Совєтському Союзі, включно із зверненням до законодавців та урядів, постійна активність наших центральних репрезентацій, українського Конгресового Комітету Америки і його президента проф. д-ра Л. Добрянського у Вашінґтоні та Комітету Українців Канади в Оттаві, — щоб згадати тільки головніше, — становить уже поважний вклад в нашу допомогу українському народові в його змаганнях.

Проте, є ще ряд справ і можливостей, що їх ми тільки в дуже малій мірі або й цілком не використовуємо. Це відноситься головно до тієї ділянки, що її в Америці і Канаді називається засобом масової інформації. Наші власні періодичні публікації англійською та іншими світовими мовами, хоча і виконують своє завдання до деякої міри, ще дуже невистачальні і далеко ще не відповідають ані нашим потребам, ані навіть нашим можливостям. Друга і найбільш у нас занедбана ще справа — це наше використовування наявних можливостей в американській і канадській пресі та інших засобах тієї масової комунікації. Очевидно, ми не маємо можливостей слідкувати за цими справами в цілій країні, але наведемо приклад ролі Української ССР в Об'єднаних Націях в справі дуже голосної і з точки зору міжнародної політики далекосяжної антисіоністської резолюції. Американські газети, крайові і місцеві, заповняли та ще й сьогодні заповняють свої сторінки голосами своїх читачів та листами до редакції, між якими майже немає голосу і кваліфікованого становища українців. Очевидно, що це ще не означає, що таких голосів не було, але вони могли бути такі, що не заслуговували на увагу. Вимок у цій справі становить Захід. Лосанджелеські „Таймс" і „Екзамінер", Глендейлський „Нюз" та ряд інших надрукували листи Олександра Бунька, Йосипа Жука, Яна Гаванека та інших і вже самі заголовки голосів: „Російська інтрига", „Україна — поневолена нація", „Московський голос українською мовою" і подібні говорять самі за себе.

Така акція не вимагає ані спеціяльних фондів ані великого труду. Аби тільки відповідне знання, вміння та добра воля. Використовуймо такі нагоди і можливості!

Попікшися на гарячім...

Хоча Совєтський Союз тільки протягом кількох останніх місяців доставив марксистській фракції в Анґолі коло 150,000 тонн різного роду зброї, включно з кулеметами, ґарматами, танками, ракетами тощо, а крім того вже протягом кількох років видав величезні суми грошей на підтримку тієї фракції, Сенатська підкомісія для закордонних справ минулого вівтірка одноголосно схвалила резолюцію, яка вимагає, щоб ЗСА припинили будь-яку військову допомогу для двох інших фракцій в тій колишній португальській колонії, які стараються не допустити до перебрання влади марксистами, а тим самим запобігти поширенню впливів Москви в Африці. Сенатська підкомісія проголосувала цю резолюцію, не зважаючи на те, що американська військова допомога була досі дуже мала, коли порівняти її з допомогою Москви, та не зважаючи на те, що в Анґолі тепер перебувають совєтські „дорадники" і кубинські військові частинни.

Проте, не тільки члени Сенатської підкомісії для закордонних справ, але всезростаюча кількість інших законодавців в обох Палатах Конґресу протягом кількох останніх днів почали висловлюватися проти будь-якої допомоги для антимарксистських фракцій в Анґолі. Як вказують коментатори, ті законодавці бояться, щоб Анґоля не стала для Америки „другим В'єтнамом," тобто бояться, щоб фінансова допомога та допомога в зброї не були першими кроками до дальшого втягнення ЗСА у громадянську війну в тій африканській країні. Отже, „попікшись на гарячім" у В'єтнамі, законодавці тепер „дмухають на холодне" в Анґолі. Самозрозуміло, що Америка повинна всілякими способами старатися оминати вмішування в громадянські війни в інших країнах, але також не може допустити до того, щоб Совєтський Союз без жадної перешкоди поширював свої впливи по цілому світі. А резолюція Сенатської підкомісії для закордонних справ, яка вимагає, щоб ЗСА припинили будь-яку допомогу для антимарксистських фракцій в Анґолі, як також ізоляційні погляди багатьох інших законодавців можуть заохотити тільки Москву поширювати свої впливи в Африці. Згадана резолюція та ізоляційні заяви таких чільних сенаторів як Майка Менсфілда, Гюберта Гамфрі та інших можуть переконати кремлівських верховодів, що ЗСА не будуть робити жадних серйозних заходів, щоб змусити Совєтський Союз припинити своє втручання в громадянську війну в Анґолі, чи в інших країнах, а тільки обмежаться до пересторог.

Втручання Москви в громадянську війну в Анґолі не тільки представляє собою дальшу спробу Совєтського Союзу „колонізувати Африку", але також становить серйозну загорозу для ЗСА та інших держав вільного світу. Америка повинна застосувати всі можливі заходи, щоб Анґоля не стала ще одним післяв'єтнамським „доміном", бо вкінці могла б прийти черга і на саму Америку.

Я. Гайвас

МАЯК ПОВЕРТАЄТЬСЯ НА ЗАХІД

III

7-го грудня ц. р. у Гонолюлю після відвідин Китаю і двох інших азійських держав, президент Форд проголосив нову „доктрину Пацифіку", яка мала б на якийсь час визначити шляхи американської світової політики. Проголошування доктрини американським Президентом справа не нова, інше діло вага й тривання цієї доктрини. Бували вони не раз, як, наприклад, „доктрина Монро", обов'язуючою плятформою політики протягом дуже довгого часу, а бувало й так, що після її проголошення швидко про неї забували. Останніми десятиліттями майже кожен президент „проголошував доктрину". Проголосив був доктрину президент Труман, проголосив Айзенгавер, не встиг проголосити Кеннеді, потім проголосив Ніксон, а тепер Форд.

Проголошення „доктрини Пацифіку" президентом Фордом у першому моменті не викликало особливої уваги. Напр., „Ню Йорк Таймс", дуже чутливий на всі політичні вітри та ще й не менше кваліфікований у цих справах, назвав її „засадничо повторенням" напрямних дотеперішньої п о л ітики. Нам же видається, що воно далеко не так. Принаймні наміром Президента і його відповідального оточення було не „повторити" дотеперішнє, але таки спробувати вивести американську світову політику на нові шляхи. Умови проголошення і текст тієї доктрини дуже виразно вказують на це. А що існувала й існує потреба на таку основну переорієнтацію американської політики, то на це найменшого сумніву немає. Її майбутні успіхи, а ще більше дотеперішні неуспіхи, вимагають цього.

Пригляньмося змістові самої доктрини. Почнім насамперед з того, чого Президент не сказав, проголошуючи доктрину. Живемо тепер „в добі детанту", про який говорять і пишуть до несхочу. Інша справа, як цей детант виглядає, але кожному ясно, що він мав би створити атмосферу і рами для порозуміння західнього світу із Совєтським Союзом. Тим часом керівник американської світової політики не згадав про нього ніже словечком, навіть не вжив цього слова, як кажуть у нас, навіть не заїкнувся. Переочив він і його найближчі співробітники, забули? Напевно ні! Таких речей не забувається ані не переочується. Бо, або вони є й тоді вони є підставою всього іншого, і з них, як з підстави, треба виходити, або про них як підставу, не згадується, значить їх немає. Другим, не менше характеристичним, а ми сказали б , вагомим забуттям є переочення Росії, чи пак СССР. Ще року немає, як цей самий Президент зустрічався зі „своїм колеґою по фаху" Брежнєвом у Владівостоці на Далекому Сході. Скільки тоді мови було про спільні інтереси в цьому районі! А тепер що? Навіть словечком не згадати, не бачити Росії в районі, в якому рік тому було стільки спільних інтересів — це хіба в ніякому випадку не переочення. На всякий випадок, Москва цього „переочення" не переочила, вона його зразу зрозуміла, зчинила ґвалт, а „колеґа з Владівостоку" Брежнєв аж піниився з цього приводу у Варшаві. Між іншим ще один причинок до російського браку почуття міри й приличности — виголошення цієї нервової філіппіки саме у Варшаві. Та ж варшав'яни, як і цілий польський нарід, знані зі свого почуття гумору і чудесних „віців", матимуть виключну нагоду й тему насміятися з „товариша генерального секретаря".

Нова „Доктрина Пацифіку" складається з шести точок. Точки ці попереджені такими засадничими ствердженнями: Америка „шукає миру через силу", „центр політичної міці ЗСА пересунувся на захід", тобто над Пацифік, „Америка — нація тихоокеанського басейну має життєві заінтересування в Азії і відповідальність перебрати керівну ролю...", „збереження суверенности і самостійности наших приятелів і союзників є найважливішим завданням американської політики".

На цьому можна б і стати. Бо чи можна виразніше й твердше проголосити ці правди? Ні, не тільки правди, а фундаментальні, категоричні вимоги, від яких у недалекому майбутньому залежатиме жити чи не жити? В цих ствердженнях стільки такого очевидного змісту, що коли їх направду захоче Вашінґтон президента Форда, або іншого Президента, переводити в дійсність, то це буде не тільки нова доктрина, але також доктрина, яка рішуче вплине на долю світу. Коли ж залишиться це тільки на папері, тоді матимемо злощасне повторення того, що було за Фостера Даллеса з „пактуванням з позиції сили", „політикою визволення", „масовою відплатою" і т. д. Одначе „Хорол річка не та", що була за Даллеса, умови в світі теж не ті, сьогодні нікуди відступати, світ змінився, та й уклад сил у ньому й ЗСА не можуть позволити собі сьогодні на люксус пустопорожніх деклямацій. За їхніми заявами мусять бути людські груди й непорожні руки, рішені непохитно ці декляраціі захищати. Треба, щоб за такими словами слідували такі самі діла!

Перша й остання (шоста) точка доктрини загальникові, вони тільки визначують н а п р я м. В о н и ствердюють: „Сила Америки є підставою кожної постійної рівноваги на Пацифіку" (це перша), „Мир в Азії вимагає такого роду господарської співпраці, який відповідав би аспіраціям усіх народів цього району" (це шоста). Крім Москви ніхто, заінтересований миром і добробутом у цьому районі, не буде проти цих стверджень. Зокрема постулят господарської співпраці, наставленої на добро всіх народів, мусить викликати позитивний резонанс. З американського боку є він очевидною пожертвою, коли зважити наявність надпотужних „многонаціональних" спілок, тобто фактично американської власности, їх ненаситні апетити й широко розставлені в світі сіті, яких завданням є якраз протилежне, тобто загортати собі всі прибутки й матеріяльні користі під усіма можливими претекстами.

Точка друга доктрини говорить про союз з Японією, як „основний важіль стратегії" Америки, що зовсім ясне й очевидне. Говорячи в точці другій про „стабільність і безпеку Південно - східньої Азії", Президент згадав про Індонезію і Філіппіни тільки. Інші, гнучкіші зформулювання призначив він Південній Кореї і В'єтнамові, головним точкам зудару з Китаєм. Під адресою Кореї він заявив: „ЗСА готові взяти до уваги конструктивні шляхи послаблення напруження на півострові", а в стосунку до В'єтнаму пішов ще далі: „час гоїтиме рани," — сказав він. Якщо ці два принципи не зовсім задовольнять Китай, то вони є близькі до цього. Вони були гіркою пілюлею для ЗСА, але одночасно були безумовно потрібні, коли Китай мав ставати заінтересованим у світовій політиці ЗСА, а не поборювати її всіма засобами.

Точка третя доктрини — найважніша точка. Починається вона постулятом нормалізації відносин з Китайською Народною Республікою, через „взаємне зрозуміння", знайдення „спільного ґрунту", „респект суверенности й територіяльної інтеґральности", а кінчиться „рішенням Америки завершити нормалізацію відносин з Китайською Народною Республікою". Не треба тут нічого розшифровувати, бо вже сказано ясно й виразно!

Прочитавши ще раз і ще раз цю промову Президента і цю його „тихоокеанську доктрину", ми розуміємо, чому перед проголошенням треба було Президентові їхати до Китаю.

„А що ж з Европою? Є й про неї згадка в доктрині, а саме, що вона має „історичні й господарські зв'язки з Азією". І це все? Так, і це все! Бо ж Европа має повні руки роботи. Вона показала перед Гельсінками, в часі і після них, що европейські державні мужі розуміють, про що йдеться, та вміють рішуче поступати. Хто сумнівався б у цьому, хай подивиться на приклад Португалії, де европейські мужі без труду врятували положення. Іншими словами, хай Европа політично й мілітарно пильнує свого простору і прилягаючих, та хай торгує з Китаєм, бо ж має „історичні й господарські зв'язки". Значить, виглядає на „поділ роль". А чи ж поділ роль у грі, як і в боротьбі, не зумовлює перемоги.

Що ж будуть далі робити большевики? Це без труду можна передбачити: Москва буде лаятися, складати гострі заяви на зовні, а за кулісами буде манити, обіцяти концесії, робити нібито уступки, маневрувати, пробувати поділити Захід, „червоні купці" будуть обіцювати ласим на зиски промисловцям і купцям золоті гори, щоб тільки вийти з небезпечної зони. Та цим разом це вже, мабуть, запізно!

І. Світ

СПРАВЖНЄ ОБЛИЧЧЯ ЛЕНІНА

(1)

Книжка А. Солженіцина „Ленін" щойно видрукована в Парижі російською мовою і має появитися в березні наступного року англійською мовою в Америці. Вона має 240 сторінок та є фактично збіркою окремих розділів, що мали бути включені до інших праць Солженіцина, як, напр., „Август 1914" — про бої в Прусії, коли була розгромлена німцями армія ген. Самсонова.

Поява цієї праці розбиває міт, ввесь час поширюваний совєтською пропаґандою, про „геніяльність" Леніна та велике „благо" його вчення для всього світу, і в цьому її велика вартість. Солженіцин згадує про брошуру „В. І. Ленін" з тиражем на 300 тисяч з 1970 року, в якій автори старалися показати велич їх учителя, крім того брошура присвячена питанням — національному, праву націй на самовизначення та „національній гордості великоросів". Солженіцин натомість виявляє справжнє обличчя Леніна, для якого не було нічого святого, бо сам Ленін писав не один раз, що він не визнає жадних зобов'язань та „буржуазної моралі", а про Леніна „високу власну мораль" говорять у книжці А. Солженіцина факти про відношення його з Інессою Арманд. Ці відносини були не тільки „приятельські", але пов'язані з порушенням Леніном його шлюбних зобов'язань Надежді Крупській; до речі, шлюб з нею відбувся під час заслання на Сибірі і його давав священик, бо в ті часи інакше в царській Росії і не могло бути. В своєму особистому житті, як виявляється, Ленін наслідував Карла Маркса, який мав нешлюбну доньку від своєї служниці, але тільки з тим додатком, що Ленін був ще й хворий певною недугою...

А. Солженіцин згадує про походження Леніна. Цей біографічний матеріял він подає немов у формі новелі, пересипаної фактами, наведеними розмовами, думками та подіями, в яких Ленін брав участь напередодні революції в Росії. Письменник виявляє читачеві всю мізерію та забріханість „вождя пролетаріяту", який був просякнутий безмежною ненавистю до всього, в тім числі і до простого люду, зокрема до селянства (стор. 180).

Треба підкреслити, що автор А. Солженіцин вміло вплітає в свою розповідь головні ідеї Леніна та факти з його життя у Швайцарії. Там є також згадки про українців, як, напр., говорячи про причини початку війни в 1914 р., коли відомий приятель Леніна Парвус виступив у пресі зі статтями на тему — за демократію, проти царизму, Солженіцин пише, що Ленін підхопив цю ідею та почав будувати основи для своєї політики, уважаючи, що тільки Німеччина може развалити царську імперію, а її перемога буде „перемогою соціялізму". Далі А. С. пише, що на цю публікацію до Парвуса приїхали порадитися перші з Відня від „Союзу Визволення України" (старі знайомі з часів „Іскри"), а потім вірмени та грузинські націоналісти. Всім борця проти царизму відчинялися двері його гостинного дому в Константинополі (стор. 113-4).

Знову на стор. 136 згадується Україна, як важливе місце для поразки Росії: „забрати донецький басейн і Росія кінчена", та на стор. 195 наводяться розмови з німцями про сепаратний мир. Автор говорить про думки Леніна: „Пруські юнкери не в стані охопити справу, вони не побачать за своїми спинами діялектики... Вони не бачать далі окопів сьогодні, — що вони знають про сучасну революцію? Ми їх переграємо, бо ми всі розумніші від них... Їм тільки хочеться сепаратного миру та відтягнути від Росії Польщу, прибалтійські губернії, Україну, Кавказ — так ми з радістю віддамо їм, давно говоримо про це..."

А тим часом у Цюріху ведуться жваві розмови; приїздить Парвус; влаштовується активна праця про поворот до Росії, бо можна „проґавити революцію", як проґавив Ленін у 1905 році... І тоді береться до посередництва Скларц, який мав зв'язки в Берліні, та німецький посол у Цюріху. Вони організують переїзд Леніна та інших через Німеччину до Швеції, а звідти вони вже на гроші Парвуса та німецького штабу дісталися до Росії. Було три транспорти бувших революціонерів, серед них Мартов (Цедербаум), який зформував у Вільні ідеологію Бунд'а, але потім відмовився від цієї групи. Не терпів моральної забріханости большевизму і був проти захвату влади.

Цей Мартов перший виступив з ідеєю — їхати через Німеччину. Ленін боявся оголосити свій плян першим і дуже зрадів після виступу Мартова та піддержав його.

(Продовження буде)

З НАШИХ БУДНІВ

Згадуючи Миколая

Треба сказати відкрито, що святі угодники мали б тяжкий гріх, якби нарікали на наш українсько - католицький календар. Зокрема, маємо тут на увазі св. Юрія і св. отця Миколая. З латинського календаря, як знаєте, „видворили" їх без пардону кілька років тому, зате в нашому, українському, вони почуваються безпечніше, ніж у Бога за дверима. Святого Юрія зробили навіть на еміґрації пластуном - сеніором керівництва і жадне Свято Весни без нього не обходиться. Святий Миколай має, щоправда, поважну конкуренцію в особі Санта Клоса, але якось дає собі раду з тим червонощоким „партнером", що ні повагою, ані достоїнством ніяк не може рівнятися до старокрайового, патріяршого вигляду і характеру, святого.

Я хочу звернути вашу увагу на те, що св. Миколай займає теж тривку позицію в українській літературі, і то не тільки для дітей, але й для дорослого читача. Згадати б новелю М. Черемшини „Св. Миколай в гарті". Що тут казати — майже кожний з нас, пишучих людей, мусів згрішити, хоч би раз у житті, свято - миколаївською сценкою чи „вертепом". За т. зв. „польських часів" найбільше відзначився в тій ділянці покійний редактор львівського „Дзвіночка" Юра Шкрумеляк, тут же, в екзилі, пальму перщенства треба віддати вельмизаслуженій на полі дитячої літератури парі письменників: Лесі Храпливій і Романові Завадовичеві, співредакторові „Веселки".

В цьому місці перестаю оперувати іменами, щоб із малого фейлетона не вийшла в мене так звана „кобаса", тобто стаття з 2-ої сторінки „Свободи". А подруге, міркую собі, може дехто з товаришів пера, що заавансував до великої літератури, не хотів би тепер признаватись до гріха молодости, що він колись дався на підмову якійсь „садівничці" і написав для її садочку п'єску про „Гостя з неба"... Прийдеться собі самому вдаритись у груди і сказати — „многомного я згрішив" — у цьому департаменті.

Так, наприклад, багато років тому, на прохання тодішнього голови Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку сл. п. Сергія Литвиненка, написали ми до спілки з шановним редактором Романом Купчинським, святомиколаївський сценарій — навесело. Ролю святого Миколая відограв незабутній д-р Микола Шлемкевич, янголом був теж Микола, але... Понеділок, а прекрасно - спокусливим чортом — наша балерина Рома Прийма (ще тоді не Богачевська). Потім критики писали, що Понеділок мусів хіба бути найкращим у небі янголом, якщо не дав себе спокусити найкращому на землі чортові... За це йому, Миколі Васильовичу, належиться, в день ім'янин, грімке „Многая Літа"!

І к е р

Оксана Керч

НЕМАЄ ГІРШОГО, ЯК ЗАГИНУТИ БЕЗСЛІДНО

(2)

Та й чи лише Радиш? Через робітню В. Ласовського перейшли всі львівські мистці і нельвівські. Найвдячнішим „учнем" молодого Ласовського був багато старший за нього усусус д-р Іван Іванець. Оцінивши заставки та ілюстраціі співробітника видань „Червоної Калини" „Господарсько - Кооперативного Часопису", заставив переносити ці баталістичні ескізи на полотно. З розкиданих рисунків по календарях та газетах виросли динамічні полотна баталіста Івана Іванця. Були інші не такі вдячні. Але чи В. Ласовський розрахував на вдячність? Найкращою подякою був факт народження ще одного мистецького твору, ще одного прояву української культури. Коли малярські твори Володимира Ласовського не назвемо прикрасою кожночасної вистави АНУМ, то напевно викликом, темою для живої дискусії, іноді причиною конфліктів. Вислів про Миколу Хвильового, що сам хвилювався і хвилював інших, можна прикласти до Ласовського. Цей дар переживання живо кожним мистецьким явищем був долею Ласовського до останнього дня його життя.

Молода група новаківців рішила видати журнал. Ласовський назвав групу „Рубом", разом з Антоничем устійнив назву журналу „Карби", перше число якого вийшло з гарячою участю, з репродукціями його праць, з Антоновичевою статтею, що її просто вислухав з уст поета Ласовський. Смерть Антонича визвала енерґійне шукання засобів видати останню збірку поезій. Вона породила прекрасний, у ріст людини портрет Антонича. На жаль, цей портрет залишився у львівському музеї, та й чи залишився. У той же плідний анумський період Ласовський намалював ряд портретів — журналіста В. Дзіся, о. Осипа Кладочного, письменниці Галини Журби, лікарки Орисі Сімович. У його мешканні залишився між іншими портрет Тодося Осьмачки, який під час сеансу читав перші пісні з поеми „Поет" мистцеві.

Війна, большевики, короткий проте страшний період „Спілки Мистців України" з провокаціями, творчими замовленнями на потворних сталінів — жахливий час, що пригнобив, особливо після повернення з „творчого відрядження групи мистців Західньої України" до Києва. Київ, в якому колись дитиною перебував В. Ласовський, пройняв його жахом! Московська мова, залякані кияни, „живий" контакт з НКВД! Пригадується, з яким болем згадував понищену стару архітектуру і псевдоархітектуру нового Києва, що мала заслонити знищення і руїну та сліди української культури! За німецької окупації короткий віддих. В. Ласовський в міністерстві культури українського уряду. Пляни, пляни. Театр в будинку опери, прекрасна декорація до неповторної „Землі" великого Блавацького. Нові п'єси, нові сили. Проте коротко, і тоді вже еміґрація і то без вороття. Ще останній клаптик України село Середнє Велике на Лемківщині. В. Ласовський розмальовує церкву. Вона, як писанка в псевдолубочному стилі. Але село-театр несамовитої війни. Не лише ґармати, але банди й просто різня. В Команчі, в якій захопили грудку землі (тієї, що залишилась в мертвій долоні) до Відня, Ґрацу, Таролю. У кожній ситуації, в кожному клопоті виручає малярський талант — тут знаменитий портрет — як засіб пересування. За портрет: авто на дорогу і перепустка. В таборі у Куфштайні В. Ласовський стає директором театру на прохання американського команданта польського походження. З Тиролю до Парижу на зелено, без сотика при душі. Тут малювання церкви св. Володимира і відпочинок у відвідуваних та відкриваних залях Лювру. З Парижу до Південної Америки, до Арґентини з групою українців на пашпорти польових робітників. Коли минули перші клопоти з мовою, хатою, роботою, у В. Ласовського прокидається організаційний дух, з невичерпною енерґією. Зразу Спілка Літераторів, Мистців та Науковців, Театральна Студія, театральні вистави, декорації і костюми. І ще одна знаменита вмілість: сценічна характеризація. Пригадуються п'єси з історичною тематикою. На сцені живі історичні постаті Всі дивувалися, як це він так зумів характеризувати, а відповідь В. Ласовського була: „Просто на одному обличчі малюю друге". Чудовий Ляльковий театр. Концерти молодих талантів. Вистави малярів. Творча приязнь з Євгеном Онацьким, Михайлом Гаврилюком, Юрієм Тисом, Костем Бульдіном, Анатолем Калиновським, Миколою Денисюком, Оксаною Драгомановою, Олексієм Сацюком, Ігорем Качуровським (до речі, ніякий літературно - мистець к и й клюб на американському, та чи лише американському континенті не працював так, як у Вуенос Айресі!). І врешті виїзд до Ню Йорку. І тут темперамент та талант зумів перебороти ще одні нові обставини. Він — очевидно член ОМУА, клюбу, НТШ, АДУК і врешті завершення громадських навантажень — Рада в справах Культури.

Коли рідні журилися його здоров'ям, надщербленим вічною турботою за інших, розхитаними нервами та смертями співробітників, він відповідав з питомим йому гумором: „І так мене колись шляк трафить". Це одне в його устах слово з галицького словника і воно було пророче. До лікарів не ходив, терпів мовчки. Жив і горів. І згорів в розгарі діяльности, написавши останнього дня свого життя статтю в обороні мистецького твору, й не домалювавши прегарного портрету. Але дарма! Це недовершення нагадує вічний рух, якому невтомно піддавався великий мистець.

(Кінець).

„Рогом обильности" називає „Ню Йорк Таймс" м'ясарню Я. Куровицького

Ню Йорк. — Відоме українське підприємство м'ясних виробів Ярослава Куровицького, що приміщується при 1-ій евеню та поміж 7-ою і 8-ою вулицями, були в центрі уваги кореспондентки „Ню Йорк Таймсу", яка помістила обширний допис в цьому щоденнику в середу, 17-го грудня ц. р., п. н. „Мекка для любителів шинок та ковбас". Допис зачинається від українського слова „Смачного", яке впроваджує читача до крамниці, що її кореспондентка називає „рогом обильности", бо в ній: вуджені шинки, різнородні ковбаси, паштети, вудженки, різні сирки і всілякого роду готова перекуска, що може послужити господиням до буфету, як: розмаїті салатки, червона і квасна капуста, печені м'ясива, омлети, муштарда власного виробу, заправлений пікантний хрін тощо. Тут і можна отримати смачно приряджену канапку, щоб спожити на полуденок, а також закупити різного роду спечені вже м'ясива, які можна пригріти на вечерю, коли несподівано додому зайдуть гості, або м'ясні вироби, що можуть пригодитися на пікніку в кожній порі року, наприклад, паштет чи печеня, в ціні 2.50 за фунт. Кореспондентка підкреслює, що ціни в крамниці Я. Куровицького в порівнянні з іншими куди нижчі.

Після появи допису про підприємство Я. Куровицького, властитель сказав, що ввесь час у його крамниці дзеніли телефони з різних міст Америки — Бостону, Вашінґтону та інших. Дописи про підприємство Я. Куровицького, яке приблизно 20 років тому заснував його батько Ераст, появлялися вже декілька разів раніше в американській пресі, а на телевізійній станції подавано монтажі про це популярне підприємство. Окрім допису, в „Ню Йорк Таймсі" поміщено знімку, на якій властитель крамниці під час різдвяного сезону вбирає вікно підприємства, кладучи туди шинки, завуджені у масивних печах підприємства.

50-ліття СУА у Твин Сіті

Для звеличання 50-літнього Ювілею Союзу Українок Америки — 16-ий Відділ СУА — Міннеаполіс - Ст. Пол улаштував 16-го листопада ц. р. виставку українського народного мистецтва та красвидів українки, в школі св. Константина в Міннеаполісі. Метою виставки було пригадати й показати Українку тим, що її колись залишили, їхнім дітям, які її ніколи не бачили і тим всім не-українцям, що нею цікавляться. Таких на цій імпрезі було багато, навіть один китаєць з Гонг Конгу — професор математики Міннесотського університету. Щоб всі відвідувачі могли добре все зрозуміти, на всіх експонатах паралельно подано українські та англійські пояснення з думкою, що це причиниться до кращого пізнання нашої Батьківщини та її особливостей. Було багато цінних творів нашого народу, що їх одержали з України вже на еміграції або зібрали ще вдома наші працьовиті і жертвенні жінки - союзянки, які дорожать цими скарбами української духовости, що їх ворог намагається знищити. Виставлено кілька цінних творів відомого українського мистця Олександра Канюки, та красвиди України — міста, села, природа іншого любителя українського мистецтва, бо ми розуміємо, що коли текстові видання збуджують в уяві своїх читачів тільки певні абстрактні образи, то ілюстрації з чіткими поясненнями подають такі образи в синтетичній і можливо найбільш конкретній формі і тим самим зближають відвідувача до живої України — навіть на великій відстані простору і часу.

Виставку відвідало понад 200 осіб — місцевих українських громадян та запрошених гостей. Пластунки місцевої станиці та членки 16-го Відділу СУА давали пояснення та відповідну літературу, так що гості мали по можливості повний образ України. Між іншими були там теж вишивки, що блистіли красками веселки, кераміка новітня і давня з взорами трипільців з-перед 3000 літ перед Хр., оригінальні слуцькі пояси з крамниці п. Процаїв, що їх вживали українські гетьмани, типові весільні короваї по-мистецьки виконані Г. Давидоч та багато інших творів праці і хисту української людини, що їх так старанно охороняли і зберігали, головно в час воєнних лихоліть, українські жінки. Дивлячись на цю виставку та інші того роду глибоко відчуваємо, що мистецька культура, яка розквітала і мавмирала під тиском ворожого окупанта від найдавніших часів на наших землях — виразно впливала на розвиток мистецтва в наступні віки — аж до новітніх часів. Для нас особливо цінні ті традиції давнього мистецтва, в якому проявляються риси живої творчости українського народу, традиції, що збереглись до нових часів і вказують на дуже давнє походження мистецтва України.

При поясненні експонатів ми бачили наочно, що мистецтво взагалі — для нас, а головно нашої молоді зокрема, є певного роду мовою, яка часто є далеко легше зрозуміла теж не-українцям, як слово, бо візія завжди глибше утривалюється у свідомості людини, як тільки звукові враження.

Членкині 16-го Відділу СУА приготовили буфет в дусі українського кулінарного мистецтва.

Влаштування таких імпрез є доцільне під кожним оглядом, матеріяльним, а головно моральним, бо тут бачимо мистецьку душу українського народу, що висловлює свої глибокі почування.

Тадей Петришак

Концерт на пошану св. п. д-ра Антона Рудницького

Читаючи заголовок рецензії про відбутий концерт, не хочеться вірити, що вже немає між нами Антона Рудницького. Цей концерт зааранжував був Покійний ще за свого життя і ще день перед своєю смертю пригадував своїм приятелям про цю імпрезу. Метою концерту було вперше запрезентувати українській публіці молоду співачку Сузанну Рудницьку синову Покійного при акомпаньяменті її мужа, світової слави піяніста - віртуоза Романа Рудницького.

Концерт відбувся 7-го грудня ц.р. в залі Українського Інституту Америки, проте дещо у зміненій формі, бо оперові арії замінено фортепіяновими творами Покійного, у виконанні його сина Романа.

Концерт був на дуже високому рівні, так щодо програми, як і її виконання. Сузанна як співачка має дуже багато прикмет. Пісні, які вона виконувала свідчать про її непересічну велику музикальність та її поважне ставлення до своєї професії. Милозвучним сопрано вона володіє вміло, фразування у неї є дуже логічне і субтельне, скаля виразовости широка. Домінує у неї лірizм, одначе коли приходять драматичні вислови, то щиро вміє їх віддати. Вона має ще великої вартости прикмету, а саме дуже добре опановану міміку лиця. Її переживання віддзеркалювалися у виразі її очей, а не в зайвій жестикуляції, взагалі прекрасно держить себе на естраді і співу її слухалося з великою приємністю. Мусимо їй погратулювати за опанування української мови, не чулося чужинецького акценту і цикл пісень „Про поневолену Україну" вона виконала з чудовою дикцією і з глибоким чуттям. Неодному зі слухачів тиснулися зі зворушення сльози до очей.

Другу групу в програмі творив цикл любовних пісень, які Антін Рудницький недавно написав і присвятив Сузанні. Їх є шість. У них композитор зумів був дати стільки молодечого захоплення, що вони стилістично є більш романтичні чим „Пісні любови", які Покійний створив, як було йому всього двадцять кілька років. Група пісень Ріхарда Штравса і, довгий і вокально дуже тяжкий твір Самуеля Барбера дали співачці змогу заблищати майстерними п'янами і створювати різні настрої.

Неодна співачка може позавидувати Сузанні її акомпаньятора. Як часто концертові піяністи не завжди є добрими акомпаньяторами, а Роман є надзвичайним. Це правда, що фортепіянові партії виконуваних пісень були не тільки тлом для них, але й важливою частиною твору і ставили великі вимоги до піяніста під оглядом технічним як і виразовим.

З творів фортепіянових Антона Рудницького ми почули „Сонату", базовану на мотивах стрілецьких пісень і „Гуцульський танець". Обидва твори є типові стилеві Покійного. Він нікого не імітував і вмів абсорбувати есенцію народної музики, яка ставала потім його музичним способом думання. — Сам був дуже добрим піяністом, отже знав всі закони і технічні засоби фортепіянової гри, тому його твори написані дуже піяністично і дають виконавцеві велике поле до попису. Технічно є тяжкі, отже потребують блискучого виконавця. Антін любувався в повнозвучних акордах, а ритміка у нього динамічна і інтензивна. Часто стрічаємося з виразовими контрастами, — бурхливі звуки чергуються з ліричними чи то нарративними фрагментами.

Роман Рудницький є ідеальним виконавцем творів свого батька і ми, слухаючи його гри насолоджувалися віртуозністю виконання і глибокого відчуття. Як надаток концертової програми Сузанна виконала одну пісню з циклу пісень, недавно скомпонованих ним „Музика", які мають зображувати життя композитора. Ця пісня настроєм сумна.

Програму концерту відкрив д-р Ревай, згадуючи Покійного теплими словами, а на кінці концерту, звертаючись до дружини Покійного, Марії Сокіл запевняв, що так гарно виконувані твори її мужа повинні облегшити її біль. Пригадав їй рівнож концерт в Ужгороді, як то вона українськими піснями зворушила була серця закарпатців.

Дуже добірна публіка, незвичайно тепло вітала виконавців, і після перекуски і товариської виміни думок, слухачі верталися домів з милим хоча сумним почуттям, проте під враженням дуже гарно й культурно переведеного часу.

Іванна Приймова

ЗАЯВА
КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ в НЮАРКУ, Н. Дж.

Від кількох місяців анонімні особи, виступаючи раз як „Комітет ад Гок", а зараз під іншою назвою, висилають до членів Кредитівки пашквілі з неймовірними наклепами на нашу Кредитівку, підриваючи тим способом добре ім'я установи, яка зараз знаходиться в розквіті свого існування-життя.

Ці великі „оборонці" громадського майна не мають відваги навіть підписатися під цими пашквілями. Ходять поміж громадою й кричать „лапай" злодія", а чомусь не прийдуть до установи, котра їм так „на серці" та не докажуть тих великих проступків, тих великих надужить, а ходять і говорять поміж людьми, шукаючи поперття у своїх деструктивних діях. Вони думають, що як їх в даній установі немає, то там діються несотворені речі, розцінюючи других після себе.

Контрольна Комісія, маючи свобідний доступ до всіх документів, до всіх книг та всього діловодства, маючи також звіти із федеральної перевірки і фахової аналізи фінансової господарки, перевівши контролю в дні 2-го грудня ц. р. рішила одноголосно повідомити своїх членів як слідує:

1. Діловодство нашої Кредитівки є ведене фахово і старанно.
2. Всі записи в книгах підтверджені оправдуючими документами.
3. Жадних надужить ані страт немає, а противно фінансова господарка провадиться дуже оберезно й економічно, що дало можливість виплачувати членам 6% дивіденди від їх вложених грошей-ощадностей.
4. Всі позики забезпечені відповідними ґарантіями.
5. Всі вклади членів є забезпечені федеральним Урядом до 40 тисяч, як також є контрольовані федеральними аґенціями та громадською контролею. Кредитівка має забезпечення до висоти одного мільйона долярів на випадок спричинених шкід.
6. Контрольна Комісія як Ваш контрольний орган запевняє Вас, що Ваші гроші є зберігані, та ненарушені й дальше будуть процентуватися як дотепер. Ви дальше будете обслужені совісно і чесно, дальше будете партиципувати у всіх користях, які дає Кредитівка передусім для Вас безкоштовних забезпечень на життя. Тому не вірте в підшепти і злонамірені, безпідставні знеславлювання нашої установи, а користайте з її услуг.

Працівники нашої Кредитівки придержуються статуту, працюють чесно і совісно за що їм належиться признання і всебічна моральна піддержка членства і громади. Головний ревізор з Вашінґтону виконуючи законну ревізію заявив, що Д-р М. Гой і всі службовики та завідуючі органи, виконують свою роботу визначно і він ставиться до їх роботи з респектом.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Юрій Кисілевський — Голова
Василь Гнатів — Секретар

Члени:

Нестор Басняк — Михайло Гринюк

Питомці Богословської...

(Закінчення зі стор 1-ої)

річну п'єсу і координувала постановку в рамках шкільної програми. Питомці написали дуже сучасний текст п'єси, але зуміли вплести в цей текст два вірші з шкільних читанок: „На Святий Вечір" Богдана Лепкого і „За Україну" Олекси Кобця. Майже усі ролі грали питомці: Іван Терлецький, Юрій Івашко, Богдан Коцур, Богдан Кінь, Юрій Ворощак, Яків Мельник, Петро Шишка і мґр Роман Мірчук, який був також режисером постановки. Із школярів участь в п'єсі брали Христина Лев і Роман Пилипець, а також в груповій сцені учні другої кляси і тріо танцюристок.

Усі питомці є студентами Католицького університету, на терені якого міститься Семінарія Святого Йосафата. Сталось так, що деяким з них в день постановки випали кінцеві іспити і режисерові Мірчукові прийшлось на швидку руку вербувати нових акторів до постановки. Але ті добре вив'язались із своїх завдань, а публіка, яка вщерть заповнила шкільну авдиторію, щиро прийняла аматорів сцени, з оригінальною і актуальною постановкою для дітей суботньої Школи Українознавства.

До речі, вашінґтонські семінаристи вже раніше включились в громадську роботу. Рік тому, деякі з них почали недільні курси української мови для англомовних дітей і дорослих членів української католицької парафії Пресвятої Родини.

ДОПОВІДЬ ІГОРЯ РАКОВСЬКОГО

Глен Спей, Н.Й. — Заходами Товариського Клюбу „Розвага" тут в Українському Селі в залі під церквою св. Володимира в суботу, 20 грудня ц.р відбудеться доповідь Ігоря Раковського, ст. на тему: „Наркотики — проблема сьогоднішнього дня". Після доповіді — запити і відповідь.

ПОДЯКА

Дня 23 червня 1974 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 78-му році життя

бл. п. МИХАЙЛО РЕБРИК

б. учитель гімназії в Бережанах, в Україні та інспектор шкіл українознавства в Торонті, а в наступному місяці, дня 27 липня 1974 р. померла його дружина і наша дорога сестра, ЯРОСЛАВА, з роду Крохмалюків.

Панахиди за спокій душі Покійного Михайла відправили в днях 24 і 25. 6. Всеч. Отці: декан І. Сиротинський, мітр. П. Хомин, крил. Ю. Микитин, д-р Ю. Федорів, сповідник Покійного, М. Харина і В. Шараневич. Ранком 26 червня о. Ю. Микитин, відслужив при участі отців парохії заупокійну Службу Божу в церкві св. о. Миколая при вул. Белвудс та виголосив глибоко-змістовне прощальне слово. Тіло Покійного спочило на цвинтарі Проспект побіч гробів його брата Івана і його дружини.

Всім Всеч. Отцям складаємо сердечну подяку за духовні і обрядові чинності, а зокрема о. Ю. Микитинові за прощальне слово. Дякуємо п. Іллі Курманові за дружнє прощальне слово над могилою від Об'єднання Українських Педагогів Канади, а приятелям та знайомим за останню прислугу в часі панахид і відпровадження Покійного на вічний спочинок.

Дякуємо всім за вияви співчуття, численні китиці квітів, зокрема від бувших учнів Покійного. Дякуємо за Служби Божі за душу Покійного. Дякуємо всім, що відвідували Покійного вдома і в лічниці та у пансіоні ім. І. Франка, де Він разом з важко-хворою дружиною Ярославою, проводив останні дні свого життя. Дякуємо за пожертви (замість квітів) на Патріярший Фонд УКПЦеркви, яких виказ рівночасно проголошуємо.

Трагічним збігом родинних подій, в 36 днів після смерти Покійного Михайла, померла на 68 році життя його дружина і наша сестра Ярослава. Участь у панахидах, що відбулись в днях 29 і 30 липня 1974 р. взяли всі вище згадані Отці, яким складаємо сердечну подяку, а зокрема о. пароховi І. Сиротинському за зворушливе прощальне слово в часі св. Літургії в церкві св. о. Миколая. Пані В. Петришин дякуємо за прощання над домовиною Покійної від Фундації ім. Т. Шевченка у Вінніпегу, якій Покійні Михайло і Ярослава віддали майже весь матеріяльний дорібок свого трудолюбивого життя.

Особлива подяка від нас за прощальне слово над домовиною пластунові сен. А. Хараковi, бо Пласт в житті і світогляді Покійної від ранньої молодости по останні дні її життя, відогравав велику морально-національну ролю.

В останніх днях життя Покійної виявив для неї своє шляхотне серце п. Тарас Сметанюк, що неодин раз служив її своєю поміччю в поїздах до лікарів та на своїх руках переносив її безвладну і смертельно-хвору. Стає перед нами подія Христових часів з побожним самарянином, слідом якого пішла людина нашого часу. Хай Господь має його і його рідню в Своїй ласкавій опіці. Нашому Другові шкільних літ, інж. В. Вацикові велике спасибі за те, що кілька десяток років, які проминули від часу нашої спільної ранньої молодости, не заморозили холодом байдужости й забуття його серце та почування і він виявив Покійній багато послуг та уможливив її останню перед смертю зустріч з її дорогим мужем.

Паням приятелькам Покійної: Н. Закидальській, О. Федейковій, Зеленій, М. Сеціньській, К. Кривоусовій, панству Хархалісам, а зокрема шкільній товаришці Марії Комісар, — сердечна подяка за відвідини і розради вчасі недуги. Панові Іллі Курманові, який постійно у доброті свого серця, співчував в нашому горю, — дякуємо за те, що уможливив Покійній її останню зустріч з умираючим у лічниці мужем. Всім, що віддали Покійній останню прислугу в часі похоронів і жертвували Богослужби за її душу, всім, що переслали квіти на могилу і свої співчуття, — складаємо нашу сердечну подяку.

Сердечно дякуємо всім тим, яких ми, в нашій неспостерегливості, не згадали в нашій подяці, які, однак, не уникнули ока Творця, що завжди бачить наші вчинки.

Любомир і Василь Крохмалюки

Покійні Михайло і Ярослава РЕБРИКИ у своєму заповіті призначили на Патріярший Фонд УПКЦеркви $ 3,000.00, для парохії св. о. Миколая в Торонті — $1,000.00, — для Пластової Станиці у Торонті — $ 1,000.00, — для Фундації ім. Т. Шевченка у Вінніпегу — понад 50 тисяч долярів. Ще не проголошено остаточний розрахунок.

•

Замість квітів на могилу св. п. Ребрика зложили на Патріярший Фонд УПКЦеркви: св. п. Ярослава Ребрик $ 500.00, Д. і І. Нагніт $ 30.00, д-р Л. і С. Крохмалюки $ 25.00. По $ 15.00: О. Максимів і Е. Онуферко. По $ 10.00: Я. і Д. Винники, К. Закидальська, Г. Крохмалюк, П. Грицай, О. і С. Стасюки, Я. і Р. Ломаґа, О і В. Кушнірі, д-р Б. і В. Сукали, Ліда Менцінська-Вахнянин, А. і А. Хоми, В. Петришин, І. та М. Кузіви, Л. Вінтоняк, М. Зелена, М. Сеціньска, М. і Л. Перфецькі, А. Куропась, М. і Я. Хархаліси, Об'єднання Укр. Педагогів Канади. По $ 5.00: — О. Федейко, Я. Козловський, І. Курман, М. Біґус, С. і С. Геваки, І. Бриґідер. По $ 2.00 — В. Борсук. Бувші учні Покійного в Бережанах: — О. Сининин, М. Копистянська, С. Луцик, Небесьо, І. Турчиняк, Т. Лисий, М. Думин, С. Танчак зложили $ 65.00. На видання Зборівського Альманаха замість квітів на могилу св. п. М. Ребрика — зложив М. Бута з Філядельфії $ 25.00.

•

Замість квітів на могилу св. п. Ярослави Ребрик зложили на Комітет Оборони В. Мороза: Оля Ворох — $100.00, І. і Д. Нагніти — $ 25.00. По $ 20.00 — М. Сеціньска, Г. Черниш. По $ 15.00 — В. Зобнів, Е. Онуферко, д-р Л. і С. Крохмалюки. По $ 10.00 — Н. Закидальська, Т. Лесів, І. і М. Кузіви, С. і Г. Стасюки, П. Грицай, Я. Ломаґа, М. і Я. Шафранюки, Р. Микитюк, інж Я. і В. Верґановські, д-р Б. і В. Стукали, О. Максимів, Л. Вінтоняк, Т. Бонцьо, Д. Винників. По $ 5.00 — Б. Годжик, І. Цибульська, М. Кінасевич, інж. Д. Михайлюк, С. Трасевич, П. Заразка, К. Біґус, мґр Н. Тимчишин, С. Проців, Т. Горохович, Є. Кузь, Е. Янківська, Я. Козловський, О. Куропась, М. Павлишин. По $ 2.00 — О. Курилів, Балдиґа.

На видання Зборівського Альманаха замість квітів на могилу св. п. Ярослава Ребрика зложили дир. М. Процик — 20.00, М. Бута — 25.00.

Український Комітет...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ний фестиваль в авдиторії міста Сейнт Полу, організований Інтернаціональним Інститутом. Українська участь в цій програмі буде репрезентована виставкою народного мистецтва, українськими стравами і концертом українських танців і музики.

Також в травні відбудеться репрезентативний український бенкет і баль в готелі Лемінгтон в Міннеаполісі. Вже пороблено перші заходи для забезпечення цього дня присутности визначних представників стейтової і федеральної влади.

Кожного року, в місяці липні, відбувається в Міннеаполісі „Свято озер", загально відоме як „„Акватеніял Селебрейшен". В широкій програмі цього свята є також парадню похід вулицями міста. Цій параді приглядаються тисячі місцевих глядачів і туристів. Комітет поробив заходи, щоби з нагоди 100-Річчя українського поселення в цій параді був також український „парадний" віз.

В серпні, в одному з місцевих парків, відбудеться Фестиваль Української Культури. Це буде змога для місцевої української громади показати культурну спадщину нашого народу і наші мистецькі здобутки.

У вересні, в північній Міннесоті, що зветься „Айрон Рендж", де на переломі цього сторіччя поселилося багато українців, відбудеться відкриття етнічного музею, присвяченого будівничим цієї частини Америки. До участи в цій імпрезі запрошені українські мистецькі сили. Організаційною ділянкою українського виступу займається пані Леся Луцик.

В листопаді і грудні, в центральній бібліотеці Міннеаполісу, і можливо в Сейнт Полі, відбудеться виставка фотографій з історії українського поселення в Міннесоті. Мистецьким оформленням виставки займається Мирон Папіж, відомий український фотограф-мистець, а організаційними справами пані Христина Тащук.

На закінчення року, відбудеться в Міннеаполісі, в НСП Пляза, виставка української ноші і народного мистецтва під патронатом „Міннеаполіс Візнесмен Асосіейшен".

Для якнайкращого познайомлення американського суспільства з його співгромадянами українського роду, Комітет намітив видати у формі брошури історію українського поселення та його культурну спадщину.

Місцева українська громада вже виявила багато зацікавлення цими ювілейними святкуваннями. Найкращим доказом цього є її фінансова жертвенність на потреби Комітету. Першим відгукнувся місцевий Відділ УККА ,який пожертвував 150 долярів. Зусиллям кількох громадських організацій і завдяки організаційному хистові пані Ольги Амброзяк, відбувся ранньою осінню пікнік, прихід з якого в сумі 500 долярів також призначено на потреби Комітету. Подібним шляхом пішла українська католицька парафія св. Константина. Завдяки старанням пані Наталії Дудинської, група пань улаштувала продаж печива, а прихід 179 долярів передала Комітетові. Останньо місцевий Відділ Золотого Хреста, під головуванням пані Михайлини Реймонд, пожертвував 25 долярів.

Вневдовзі Український Комітет 200-річчя ЗСА і 100-Річчя Українського Поселення звернеться з проханням до всієї громади — організацій, професіоналістів, підприємців і поодиноких громадян, щоби і вони жертвували свій даток. Вже поширюється відозва до всіх громадян українського роду, в якій звертається увагу, що для успішного виконання наміченої програми цих святкувань потрібна щира співпраця і координація всіх наших сил, та моральна, а зокрема матеріяльна допомога нашої спільноти. Тільки об'єднаними силами зможе українська громада урочисто вшанувати ці великі ювілеї і при тому вказати на велику культуру і вклад нащадків українського народу в розбудову цієї країни, яка за двісті років свого існування дала мільйонам покривджених людей, в тому також багатьом українцям, змогу на свобідне життя і людські обставини існування.

Совєти і Куба в ОН безуспішно „відгризались" за Анґолю

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — В середу 10-го грудня ц. р. на пополудневій Сесії Генеральної Асамблеї ОН делегати Совєтського Союзу і Куби гостро критикували американського амбасадора до Об'єднаних Націй Даніеля Мойнігена, відповідаючи на закид ЗСА, що СССР, при допомозі кубинських вояків, розпочав колонізувати африканський континент. Але дебати над цією справою закінчились програною СССР і Куби, бо 7 африканських держав, переконавшись, що їхня резолюція не матиме успіху, відтягнули своє обвинувачення уряду Південної Африки, якому вони раніше закидали інтервенцію у війні в Анґолі. Африканські держави піддержують тепер пропозицію делеґації Заїру, яка засуджує всі держави, які мілітарно вмішуються у війну в Анґолі. Даніель Мойніген не був персонально присутній (він брав участь в засіданні Кабінету у Вашінґтоні), коли голова совєтської делеґації Яков Малік обвинуватив його в „наклепах на Совєтський Союз", називаючи обвинувачення Мойнігена „великою брехнею". Мойніген, прибувши до ОН ще перед голосуванням, заявив пізніше у розмові з дипломатами, що Совєтському Союзові добре порадили не йти із справою Південної Африки до голосування, бо тоді могла б бути виявлена вся правда і доказана совєтська присутність в Анґолі. Мойніген, який держав в руках цілий плік фотографій з анґольськими військовиками, які держать совєтську зброю, а біля них тяжкі скорострілі, прикріплені до совєтських авт, відмітив, що в Анґолі є присутні чужі військовики і це справа доказана.

Уже четвертий баль преси

(І. П.) — Як швидко плинуть роки! І більше не повернуться! То користаймо і з цього четвертого Балю, як і з трьох попередніх! Всі ж вони були такі удані! У такому ясному настрої!. І такі цікаві! І бенкет і мистецька програма з усе новими появами і гарна музика і все нові красуні і миле товариство і кількадесят молодих пар вибраних і вибираних нашою пресою, з яких усі володіють рідною мовою і цікавляться українською проблематикою! То ж не дивно, кажуть, що вибирається на Баль багато, і молоді і старших. Що правда, не бракує таких, що нарікають, мовляв „повінь імпрез" і ще їм захочується одної!

Правда, імпрез багато і кожна з них вимагає вкладу ідей, ініціятиви, праці, а часто і нервів та прикрих переживань. Та віра в доцільність підготовлюваного діла перемагає, а успіх є часто нагородою за труд і прикрості. І чомусь на жадну із цієї „повені" так не нападаються, як на Баль преси, хоча він з четвертим роком в Америці, а десятим в Канаді, входить в русло традиційних подій українського товариського життя. Але кожнорічно в обидвох країнах доводиться завжди на ново боронити позиції Балю преси і відборонюватися від неоправданих закидів.

Чи Баль преси у всіх культурних народів не є площиною, на якій виявляються культурні товариські форми даної спільноти перед своїм і чужими суспільством?

Чи Баль преси не є подією, яка звертає увагу свого й чужого середовища на проблему преси, як такої? І на її перспективи в майбутньому?

Чи зокрема наші українські журналісти, письменники й редактори не повинні використовувати це як нагоду для популяризації пресової проблематики, наближати до себе громадянство, робити справу преси живою й актуальною, зацікавлювати читачів, які знають авторів статтей в часописах і журналах з псевдо-і криптонімів. Немов якісь таємні постаті, заховані за мурами редакцій і закриті горами паперу. Чи не повинні ці автори показатися хоч раз у рік з приємними обличчями, які з'єднують читачів і... передплатників?!

Чи невеликий дохід з Балю є завеликою даниною громади для рідної преси, на яку інші народи дають мільйони й мільярди? Чи ще досі наша преса і школа мають бути „самовистачальні", хоча такими вони не є в жадній державі і в тих народів, які масово читають свою пресу, а не одинцем, так як це досі ще є у нас, де на 100 українців купує газету 10, інших 10 позичає і читає, а 80 відсотків взагалі нею не цікавиться...

І' вкінці ще один великий знак запиту: Чому Валем так мало цікавляться самі працівники преси, журналісти й редактори? Чому не використовують сезону Балю преси на журналістичну тематику у своїх органах? Чому розчаровують публіку своєю неприсутністю, або лиш малою присутністю на Балю, створюючи ще глибшу відстань між світом преси, а громадою?!

Все ж хочемо бути доброї думки й віри й надії на те, що Баль 24-го січня 1976 р. у Філядельфії з великою дбайливістю підготовлюваний многочисленним Комітетом під головуванням Марії Харини, голови Фінансової Комісії СФУЖО і ред. Івана Кедрина, голови Союзу Українських Журналістів Америки, матиме, як і попередніми роками, добрий успіх, задоволить і гостей і організаторів вечора. А головне, що українська преса відгукнеться прихильно, зробить добру славу своїй власній імпрезі, пришле своєчасно своїх представниць-красунь і їхніх товаришів забави, бо ж одні й другі є видатними одиницями з — поміж української молоді, а деякі й кандидатами на майбутніх журналістів і редакторів. Хай же їх привітає численна українська громада!

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1975 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1975 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1975 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ